

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

№ 150 / 26 / 2011.....
дата 24 / 11 / 2011.....

ДО
Г-Н ЖОЗЕ-МАНУЕЛ БАРОЗУ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Относно: Становище на Народното събрание на Република България по предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно правото на достъп до адвокат в наказателните производства и правото на комуникация при задържане, СОМ(2011) 326

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БАРОЗУ,

На свое редовно заседание на 2 ноември 2011 г. Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове (КЕВКЕФ) разгледа предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно правото на достъп до адвокат в наказателните производства и правото на комуникация при задържане, СОМ(2011) 326, включено като т. 54 от Годишната работна програма на Народното събрание (ГРП на НС) по въпросите на ЕС (2011 г.).

Българският парламент приветства предложението за директива с оглед постигането на еднакъв минимум от справедливи стандарти в целия Европейски съюз, насочени към гарантиране правата на заподозрените лица и на обвиняемите в наказателните производства.

В рамките на политическия диалог, приложено Ви изпращам одобрения от КЕВКЕФ доклад, който съдържа становище с **положителна оценка за съответствието на проектоакта с принципа на субсидиарност**. Същевременно изразяваме **някои съображения по отношение на принципа на пропорционалността** във връзка с установените във всяка държава-членка **процесуални норми за допустимост на доказателствата**. Докладът на КЕВКЕФ отразява позицията на българския парламент по темата, като е взето под внимание и становището на Комисията по правни въпроси.

Приложение: съгласно текста.

В очакване на бъдещо ползотворно сътрудничество, оставам с уважение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ
И КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Rs. No.	153-18-112
Дата	03.11.2011 г.

ДОКЛАД

Относно: Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно правото на достъп до адвокат в наказателните производства и правото на комуникация при задържане COM(2011) 326, № 102-00-58, внесена от Министерския съвет на 21.09.2011 г.

I. На свое редовно заседание, проведено на 2 ноември 2011 г., Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове (КЕВКЕФ) разгледа предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно правото на достъп до адвокат в наказателните производства и правото на комуникация при задържане, включено като т. 54 от Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на ЕС (2011 г.).

II. През 2009 г., по време на Шведското председателство на ЕС, с Резолюция на Съвета е приета Пътна карта за укрепване процесуалните права на заподозрени лица и на обвиняеми в рамките на наказателното производство. Шестте мерки¹ на Пътната карта са залегнали в Стокхолмската програма от 2 декември 2009 г. и Плана за действие към нея. Към настоящия момент, в изпълнение на този план, е приета директива за правото на устен и писмен превод в наказателното производство (8 октомври 2010 г.), като Народното събрание на Република България се е изказало в подкрепа на проектоакта. В съответствие със споменатия План, на 20 юли 2010 г. ЕК е представила и предложението за Директива за правото на информация в наказателното производство – втората стъпка към изпълнението на заложените мерки. В контекста на изпълнение на мерките в Пътната карта е и предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно правото на достъп до адвокат в наказателните производства и правото на комуникация при задържане.

¹ Право на писмен и устен превод; Право на информация за правата и повдигнатите обвинения; Право на правен съвет и правна помощ; Право на комуникация с роднини, работодатели и консулски служби; Специални гаранции за заподозрени лица или за обвиняеми, които са в уязвимо положение; Изготвяне на Зелена Книга относно предварителното задържане.

С предложението за директива се цели **определянето на общи минимални стандарти за държавите-членки** относно правото на заподозрените лица и на обвиняемите в наказателните производства да имат достъп до адвокат и при задържането им да могат да осъществят комуникация с трето лице, като например родина, работодател или консулска служба. Производствата във връзка с европейската заповед за арест (ЕЗА) също попадат в обхвата на Директивата.

Съдържанието на правото на достъп до адвокат е описано в чл. 4 от предложението. В предложението за директива е разписано правото на задържаното лице да се свърже възможно най-бързо с поне едно посочено от него лице - роднина, работодател и др. (чл. 5), както и с консулските или дипломатическите служби на държавата, на която е гражданин (чл. 6). **Държавите-членки следва да гарантират поверителността на срещите и кореспонденцията на заподозряното лице или обвиняемия с неговия адвокат (чл. 7).**

Дерогациите от разпоредбите на предложението за директива не се допускат, освен при изключителни обстоятелства, като се разрешават само с надлежно мотивирано решение на съдебен орган (чл. 8).

Съгласно чл. 10, параграф 1, държавите-членки гарантират, че **на всяко лице**, различно от заподозряното лице или от обвиняемия, което е изслушвано от полицията в рамките на наказателното производство, се предоставя достъп до адвокат, ако по време на разпит, то стане заподозряно или обвинено в извършването на престъпление. В чл. 10, параграф 2 се допълва, че показанията, дадени от това лице преди да му бъде съобщено, че е станало заподозряно лице или обвиняем, не могат да бъдат използвани срещу него.

В чл. 13, параграф 1 е предвидено, че всяко лице разполага с **ефективни средства за правна защита, в случай че правото му на достъп до адвокат е било нарушено**. Съгласно параграф 2 от същия член, средствата за правна защита водят до поставянето на заподозряното или на обвиняемото лице в същото положение, в което би се намирало, ако нарушението не е било извършено. В параграф 3 се изисква дадените от заподозряното лице или от обвиняемия показания и доказателства, получени в нарушение на правото му адвокат или когато е била разрешена дерогация от това право, да не могат да бъдат използвани като доказателство срещу него в нито една фаза на съдебното производство, освен ако използването на тези доказателства не засягат правата на защитата.

Предложението за директива не засяга националните разпоредби относно правната помощ (чл. 12).

III. Съгласно позицията, внесена от Министерския съвет, Република България подкрепя предложението за директива, защото е необходимо да се създаде

обща правна рамка на ниво ЕС, която да хармонизира националните норми в тази насока и която да покрие изискванията, заложиени в чл. 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и доразвити в практиката на Европейския съд по правата на човека.

IV. Предложението за Директива е обсъдено и **единодушно подкрепено** на заседание на **Комисията по правни въпроси** на 5 октомври 2011 г.

В Доклада на Комисията е отбелязано, че предложението за Директива **съответства на принципа на субсидиарност**. Същевременно са изразени **някои резерви по отношение на спазването на принципа на пропорционалността** в отделни разпоредби на предложението, тъй като надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите.

Съгласно изразеното от Комисията по правни въпроси становище е необходимо да се обмисли отпадането на текстовете от предложението, засягащи националните процесуални норми за допустимост на доказателствата, разписани в чл. 10, параграф 2 и чл. 13, параграф 3 от предложението за Директива. Също така е необходимо Министерството на правосъдието да изготви оценка на въздействието, за да се прецени какво ще бъде отражението на предложението за директива спрямо българското законодателство.

V. След състоялото се обсъждане по предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно правото на достъп до адвокат в наказателните производства и правото на комуникация при задържане **COM(2011)326, КЕВКЕФ** изразява следното **становище**, което да бъде изпратено до европейските институции в рамките на политическия диалог:

1. **КЕВКЕФ** приветства предложението за директива, с оглед постигането на еднакъв минимум от справедливи стандарти в целия Европейски съюз, насочени към гарантиране правата на заподозрените лица и на обвиняемите в наказателните производства.

КЕВКЕФ подчертава, че определянето на минимални общоевропейски стандарти е гарант за спазването на основни човешки права като **правото на справедливо съдебно производство и правото на защита**. По отношение на правото на защита на обвиняемите и подсъдимите, КЕВКЕФ със задоволство отбелязва, че в тази посока националното законодателство и съдебна практика през последните години са **изцяло съобразени** с достиженията на практиката на Европейския съд по правата на човека, както и с всички международни актове в тази област, по които България е страна.

В допълнение, КЕВКЕФ счита, че наличието на общи минимални стандарти във връзка с тези права **ще насърчи взаимното доверие в наказателно-правните системи на държавите-членки**, което от своя страна следва да

допринесе за укрепване на съдебното сътрудничество и по-нататъшното утвърждаване на принципа на взаимно признаване на присъдите и съдебните решения и улесняване съдебната защита на индивидуалните права между държавите-членки на ЕС.

Посоченото по-горе е в подкрепа на позицията на Министерския съвет, съгласно която Република България е солидарна с усилията за създаване на общеевропейски стандарти, които имат потенциал да повишат взаимното доверие на държавите-членки по отношение на спазването на правата на обвиняемите в наказателното производство.

2. **Предложението за директива съответства на принципа на субсидиарност**, установен в чл. 5, параграф 3 от ДЕС, тъй като неговите цели могат да бъдат постигнати по-добре на равнище Европейски съюз.

Съществуващите разлики в законодателното уреждане на правото на адвокат и правото на комуникация при задържане на национално ниво в различните държави-членки обосновава **необходимостта от създаване на обща правна рамка на ниво ЕС, която да хармонизира националните норми в тази насока** и която да покрие изискванията, заложи в чл. 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и доразвити в практиката на Европейския съд по правата на човека.

Имайки предвид увеличаването на трансграничния характер на престъпността в ЕС, целите на предложението не биха могли да бъдат постигнати по-добре от държавите членки, действащи самостоятелно.

3. По отношение на **принципа на пропорционалността**, залегнал в чл. 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз, КЕВКЕФ счита, че отделни разпоредби на предложението **пораждат съмнение относно спазването му**, тъй като надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите. По-конкретно, КЕВКЕФ намира за необходимо да се обмисли **отпадането на текстовете от предложението, разписани в чл. 10, параграф 2 и чл. 13, параграф 3, засягащи националните процесуални норми за допустимост на доказателствата**. Националните процесуални норми за допустимост на доказателствата на държавите-членки съдържат формални изисквания и определят критериите, от които се ръководи съдебният орган при приемане на доказателствата по делото.

В тази връзка, КЕВКЕФ счита, че **фокусът на директивата следва да се запази върху определяне на обхвата, възникването и съдържанието на правото на защита**, без да се засягат странични въпроси; каквито са например процесуалните норми за допустимост на доказателства при установяване на съпричастност на дадено лице като извършител на престъплението в хода на разпита му като свидетел, преди да му е предоставен достъп до адвокат и други.

4. С оглед постигане на необходимата правна сигурност, КЕВКЕФ насърчава провеждането на задълбочен дебат по въпросите за обхвата, съдържанието на определянето на адвокат и участието му в отделните процесуално-следствени действия, както и дерогациите от това право.

В този контекст, КЕВКЕФ счита от съществено значение запазването на баланса между правото на защита на обвиняемия, от една страна и безпрепятственото провеждане на наказателното производство, от друга.

Докладът и становището към него бяха подкрепени с единодушие.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И
КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ
ФОНДОВЕ:

/п./МОНИКА ПАНАЙОТОВА